

<https://jacek.kwasniewski.org.pl>

Jacek Kwaśniewski



Kto, kiedy, ile, jak szybko?

Podbój świata przez  
europejskie imperia kolonialne  
od epoki Wielkich Odkryć do I Wojny Światowej  
obliczony w milionach km<sup>2</sup>

2021

## Spis treści

Wstęp: sumaryczna skala kolonizacji.....	2
Jak badam zmiany wielkości obszarów kolonialnych w okresie 1492-1914.....	4
Najkrótsze podsumowanie zebranych danych .....	5
Sumaryczne podsumowania punktów czasowych .....	5
Źródła danych.....	7
Pełne tabele zmian terytorialnych imperiów kolonialnych w okresie 1492-1914 .....	9-14

## Wstęp: sumaryczna skala kolonizacji

Prezentowana praca ma jedynie dostarczyć informacji do dalszych refleksji, analiz i badań. Składa się z niniejszego tekstu oraz arkusza kalkulacyjnego MS Excel. W tekście opisany jest badany problem, metodologia obliczeń, krótkie podsumowania obliczeń oraz przedstawione są pełne tabele zmian terytorialnych w okresie 1492-1914. W dołączonym arkuszu kalkulacyjnym jest model służący do obliczeń, zawierający dane wejściowe i podsumowania, osobne zakładki z danymi źródłowymi dla poszczególnych punktów czasowych i lista publikacji, z których zaczerpnięto dane źródłowe.

Rozważania nad europejską, rosyjską, turecką i amerykańską ekspansją nowożytną, a także nad problemem kolonializmu i imperializmu powinny bazować na niekwestionowanym, podstawowym skwantyfikowaniu zagadnienia, czyli odpowiedzi na pytanie, jak w okresie od XV do XX wieku wyglądał w liczbach proces zmian terytorialnych poszczególnych imperiów na poszczególnych kontynentach. Powinniśmy wiedzieć, kto, kiedy, gdzie i o ile powiększał / pomniejszał swoje posiadłości. Mój artykuł jest zaproszeniem do tej pracy, gdyż przedstawiony materiał wymaga dalszych uszczegółowień.

Przykładem korzystania z tej wiedzy jest dyskusja, jak Europa dochodziła do pozycji światowego hegemonu, kiedy ten proces się zaczął, w jakim tempie postępował, jaką rolę odegrała w nim Rewolucja Przemysłowa. Tradycyjnie, widzimy marsz Europy ku pozycji lidera jako proces wielowiekowy, rozpoczęty w późnym Średniowieczu lub u progu wczesnej nowożytności. Jednak historycy rewizjonistyczni twierdzą, że dominacja i przewaga Europy datuje się dopiero od XIX wieku i Rewolucji Przemysłowej. Obie grupy inaczej widzą historię nauki i technologii oraz historię gospodarczą. Widzą inne przyczyny zwycięstwa ekonomicznego Europy, inaczej oceniają wkład Europy i Azji w budowie nauki i technologii nowożytnej.

Są rozmaite miary, którymi uczestnicy tej debaty posługują się jako argumentami. Wśród nich jest postępująca od epoki Wielkich Odkryć kolonialna ekspansja Europy. Rosnąca powierzchnia kolonii pokazuje w sposób syntetyczny proces narastania dominacji Europy nad resztą świata. Argumentem za długim marszem ku dominacji (szkoła klasyczna) a nie nagłym, późnym skokiem (rewizjoniści) stał się od lat siedemdziesiątych XX wieku *passus* w książce D.K. Fieldhouse'a, który brzmi: „procent wszystkich lądów świata zajmowanych przez Europejczyków, czy to wciąż pod ich bezpośrednią kontrolą, jako kolonie, czy też jako były kolonie wynosił 35% w roku 1800, 67% w roku 1878 i 84,4% w roku 1914” [Fieldhouse, s.3]. Liczby Fieldhouse'a powtarzane były wiele razy przez różnych autorów, bo można z nich wyprowadzić wniosek, że ta część Europy, która prowadziła w XVI, XVII i XVIII wieku kolonialną / imperialną ekspansję (Hiszpania, Portugalia, Francja, Holandia, Anglia) i której europejskie tereny obejmowały nie więcej niż 1,3% powierzchni wszystkich lądów świata zdołała zapanować nad 35% Ziemi i to zanim rozpoczęła się Rewolucja Przemysłowa, która, zdaniem rewizjonistów, dopiero rozpędziła Europę. A zatem w ciągu trzech wieków przed epoką przemysłową imperialne państwa Europy zachodniej powiększyły swój stan posiadania 27 razy. Godne podziwu osiągnięcie i poważny argument na rzecz długiego marszu ku dominacji. Liczba jest warta sprawdzenia, bo Fieldhouse nie przedstawił kalkulacji, która go do owych 35% doprowadziła.

Taką weryfikację przeprowadził amerykański historyk gospodarczy Philip T. Hoffman w swojej książce „Dlaczego Europa podbiła świat?” [Hoffman, ss. 2-4]. Jego wyniki dla roku 1800 mieszczą się w przedziale 49,1 - 69,5 mln. km. kw. czyli 36 – 51% wszystkich lądów a więc nieco więcej niż u Fieldhouse’a. Dla roku 1914 uzyskał wynik bardzo zbliżony do Fieldhouse’a, bo między 83% i 84,4%. Hoffman przedstawił także mapę dla roku 1914, znacznie klarowniejszą od zamieszczonej w książce Fieldhouse’a [Fieldhouse, s. 490]. Podobnie jak u Fieldhouse’a jest to mapa asynchroniczna, tzn. pokazuje dla roku 1914 kolonie europejskie, nie tylko aktualne w tym roku, ale i obszary, które były koloniami, ale w roku 1914 już nimi nie były. Rzecz dotyczy na przykład kolonii hiszpańskich i portugalskich, które wywalczyły niepodległość w pierwszej ćwiartce XIX wieku.

Szczegółowe obliczenia Hoffman oferuje przesłać każdemu zainteresowanemu (jego mail: [pth@hss.caltech.edu](mailto:pth@hss.caltech.edu)).

#### Mapa Fieldhouse’a - Hoffmana

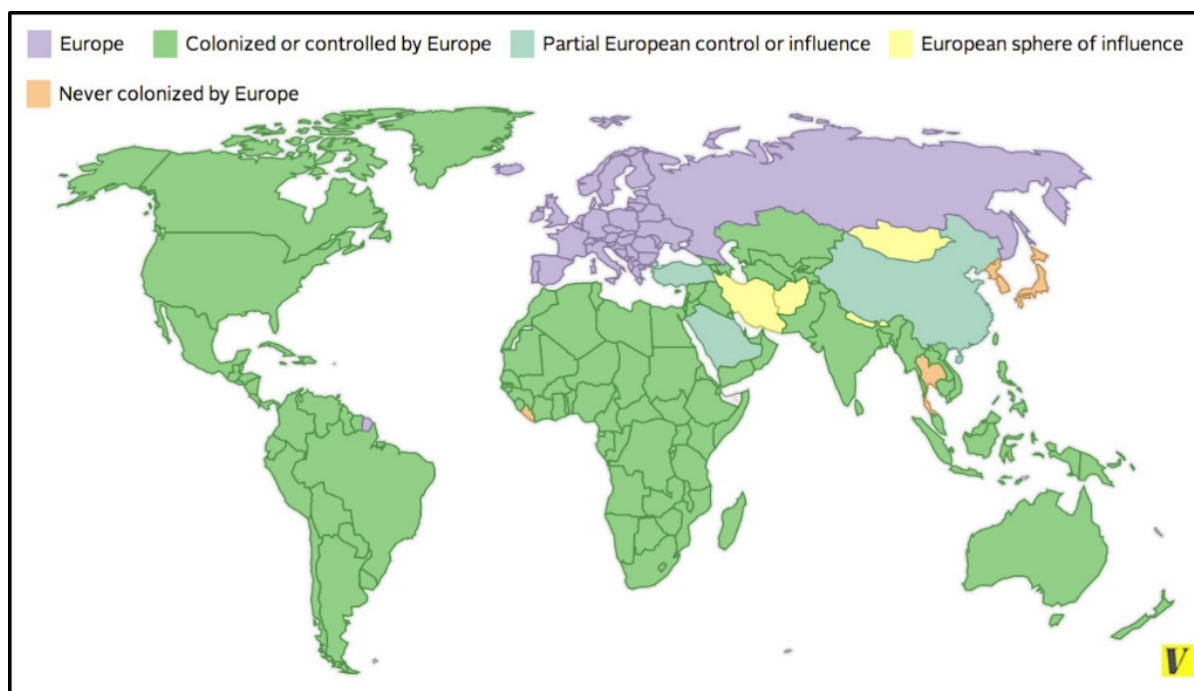


Mapa 1. Rok 1914. Ciemnoszare obszary nigdy nie były pod kontrolą europejską. Do roku 1914 Europejczycy podbili lub kontrolowali obszary jasnoszare, ale niektóre z nich uzyskały przed rokiem 1914 niepodległość i bycie kolonią miały już za sobą.

Źródło; P.T. Hoffman, *Why Did Europe Conquer the World?*, Princeton University Press, 2015, str. 2. Przedruk za zezwoleniem autora

Mapa Fieldhouse’a – Hoffmana robi wrażenie, ale inny autor, Max Fisher, przedstawił jeszcze bardziej dramatyczną mapę zasięgu kolonizacji europejskiej. Jego zdaniem, obszarów, nigdy nie skolonizowanych i nie pozostających nigdy choćby pod częściową europejską kontrolą lub w europejskiej sferze wpływów, było znacznie mniej, niż twierdzą Fieldhouse i Hoffman. Zdaniem Fishera, takimi krajami były jedynie Korea, Japonia, Tajlandia i Liberia. Różnica między Hoffmanem i Fisherem wynika z różnic w definiowaniu kolonializmu. Fisher widzi podporządkowanie kraju tam (np. Chiny XIX wieczne), gdzie Fieldhouse i Hoffman tak tego nie oceniają.

## Mapa Fishera



Mapa 2. Kraje, które były w ten czy inny sposób kontrolowane przez Europejczyków w okresie XV-XX wieku. Max Fisher, Map: European colonialism conquered every country in the world but these five.

Źródło: Vox Media, Feb. 24, 2015. Przedruk za zezwoleniem wydawnictwa Vox Media.

<https://www.vox.com/2014/6/24/5835320/map-in-the-whole-world-only-these-five-countries-escaped-european>

## Jak badam zmiany wielkości obszarów kolonialnych w okresie 1492-1914

Obie przedstawione mapy są interesujące, ale mnie bardziej od łącznej, historycznej skali kolonizacji, interesuje tempo, w jakim kraje zachodnioeuropejskie zdobywały swoją hegemonistyczną pozycję. Chcę w miarę precyzyjnie policzyć, jak zmieniała się skala zachodnioeuropejskiej europejskiej kolonizacji w długim okresie, od roku 1492 do 1914.

W tym celu badam siedem punktów czasowych, lata: 1492, 1550, 1600, 1754, 1825, 1885, 1914. Przedstawiam zmiany wielkości obszarów pozaeuropejskich, kontrolowanych w tym okresie przez Hiszpanię, Portugalię, Rosję, Turcję, Francję, Holandię, Anglię, USA, Włochy, Niemcy, Belgię i Danię. Dla każdego z wymienionych punktów czasowych pokazuję obszary opanowane przez dane imperium na poszczególnych kontynentach a także historyczny obszar źródłowy (core area) danego imperium, czyli ten sprzed rozpoczęcia ekspansji. Dane przedstawiam w arkuszu kalkulacyjnym Excel i w niniejszym tekście.

W arkuszu kalkulacyjnym zamieszczam, poza imperiami europejskimi, dane na temat zmian terytorialnych Rosji, Turcji, USA. Przynależność USA do cywilizacji zachodniej nie budzi wątpliwości, ale imperia rosyjskie i tureckie nie mieszczą się w tej kategorii. Badając ekspansję europejską, badacze jednak często uwzględniają Rosję. Dlatego robiąc sumaryczne podsumowanie każdego punktu czasowego (1492, 1550 itd.) przedstawiam go w trzech wariantach. Pierwszy pokazuje obszar zajmowany w danym roku przez wszystkie imperia,



łącznie z ich historycznymi obszarami źródłowymi. Drugi wariant pomija imperia spoza cywilizacji zachodniej, czyli Rosję i Turcję. Trzeci wyklucza ponadto europejskie obszary źródłowe, czyli te sprzed ekspansji.

Suma obszarów w wariacie trzecim pokazuje łączną wielkość terytorium pozaeuropejskiego, zajmowanego w danym roku tylko przez imperia zachodnioeuropejskie. Sądzę, że ta liczba najlepiej obrazuje skalę zachodnioeuropejskiej ekspansji kolonialnej. Podsumowania we wszystkich trzech wariantach pokazują w milionach kilometrów kwadratowych i jako procent wszystkich lądów (pomijając Antarktydę).

### Najkrótsze podsumowanie zebranych danych

Wykonana praca ma jedynie dostarczyć informacji do dalszych refleksji, analiz i badań. Podsumowanie ma więc tylko syntetycznie przedstawić zebrane informacje.

Zachodnioeuropejskie terytoria kolonialne zlokalizowane poza Europą wynosiły w roku 1492 11,4 tys. km kw. Na początku XIX wieku (ok. roku 1825, po uzyskaniu niepodległości przez kolonie południowoamerykańskie) europejskie obszary kolonialne i USA obejmowały 16,9 mln. km. kw., czyli 12,5% wszystkich lądów. W roku 1914 obszar ten wynosił 69,6 mln. km., czyli prawie 51,4 % powierzchni wszystkich lądów.

Jeśli uwzględnimy ponadto pozaeuropejskie imperia kolonialne, czyli Rosję, Turcję (a potem i USA) i wszystkie historyczne obszary źródłowe, wówczas wszystkie obszary kolonialne razem wzięte, w roku 1492 wynosiły 4,7 mln. km. kw., czyli 3,4% wszystkich lądów, w roku 1825 – 42,3 mln. km. kw., czyli 31,2% a w roku 1914 – 94,9 mln. km. kw., czyli 70,1%. Liczby uwzględniające Rosję i Turcję są zbliżone do ustaleń Fieldhouse'a i Hoffmana.

Poniżej przedstawiam sumaryczne podsumowania wszystkich zbadanych punktów czasowych. Można je także znaleźć w arkuszu kalkulacyjnym.

### Sumaryczne podsumowania punktów czasowych

#### 1492

Spain, Portugal, Russia, Turkey

1492, all colonial acquisitions + all core areas, millions of sq. km.	4,7
% of total world surface	3,4%
1492, all colonial acquisitions w/o Russia and Turkey, mil. of sq. km.	0,7
% of total world surface	0,54%
1492, all col. acquisitions w/o Russia, Turkey and core areas, m.sq.km.	0,01
% of total world surface	0,008%

- Core area - historyczny obszar źródłowy danego imperium, czyli ten sprzed rozpoczęcia ekspansji
- Total world surface: all lands (-) Antarctica = 135,5 millions of sq.km
- Ekspansja geograficzna zachodniej Europy zaczęła się w pierwszej ćwiartce XV wieku, ale dopiero koniec wieku to właściwy początek. To Diaz, da Gama, Kolumb

### 1550

Spain, Portugal, Russia, Turkey

1550, all colonial acquisitions + all core areas, milions of sq. km.	15,5
% of total world surface	11,4%
1550, all colonial acquisitions w/o Russia and Turkey, mil. of sq. km.	8,1
% of total world surface	6,0%
1550, all col. acquisitions w/o Russia, Turkey and core areas, m.sq.km.	7,3
% of total world surface	5,4%

### 1600

Spain, Portugal, Russia, Turkey

1600, all colonial acquisitions + all core areas, milions of sq. km.	21,3
% of total world surface	15,7%
1600, all colonial acquisitions w/o Russia and Turkey, mil. of sq. km.	9,8
% of total world surface	7,3%
1600, all col. acquisitions w/o Russia, Turkey and core areas, m.sq.km.	8,98
% of total world surface	6,6%

### 1754

Spain, Portugal, Russia, Turkey, France, Holland, England

1754, all colonial acquisitions + all core areas, milions of sq. km.	51,1
% of total world surface	37,7%
1754, all colonial acquisitions w/o Russia and Turkey, mil. of sq. km.	30,4
% of total world surface	22,4%
1754, all col. acquisitions w/o Russia, Turkey and core areas, m.sq.km.	28,7
% of total world surface	21,2%

### 1825

Spain, Portugal, Russia, Turkey, France, Holland, England, USA,

1825, all colonial acquisitions + all core areas, milions of sq. km.	42,3
% of total world surface	31,2%
1825, all w/o Russia and Turkey, mil. of sq. km.	18,5
% of total world surface	13,7%
1825, all col. acquisitions w/o Russia, Turkey and core areas, m.sq.km.	16,9
% of total world surface	12,5%

## 1885

Spain, Portugal, Russia, Turkey, France, Holland, England, USA, Italy, Germany, Belgium

1885, all colonial acquisitions + all core areas, milions of sq. km.	60,4
% of total world surface	44,6%
1885, all w/o Russia and Turkey, mil. of sq. km.	38,4
% of total world surface	28,4%
1885, all col. acquisitions w/o Russia, Turkey and core areas, m.sq.km.	35,8
% of total world surface	26,4%

## 1914

Spain, Portugal, Russia, Turkey, France, Holland, England, USA, Italy, Germany, Belgium, Denmark

1914, all colonial acquisitions + all core areas, milions of sq. km.	94,9
% of total world surface	70,1%
1914, all w/o Russia and Turkey, mil. of sq. km.	72,4
% of total world surface	53,5%
1914, all col. acquisitions w/o Russia, Turkey and core areas, m.sq.km.	69,6
% of total world surface	51,4%

## Źródła danych

Źródła danych są przedstawione w tym tekście i w zakładce Sources w arkuszu kalkulacyjnym. Pozwoliły one wykonać pracę dającą wyobrażenie o zmianach terytorialnych na przestrzeni kilku wieków. Przedstawione w arkuszu dane wejściowe o terytoriach kolonialnych traktuję jako zbiór roboczy o zróżnicowanej dokładności w zależności od analizowanego imperium. Ponadto pojęcie terenu skolonizowanego jest pojęciem nieostrym (typologicznym). Zależnie od cech przypisywanych kolonii, badacze nieraz odróżniają kolonie, tereny podporządkowane itd. [np. Ziltener i in.] Klasycznym przykładem jest obecność Anglików w Indiach, Rosjan na Syberii i w innych częściach Azji, czy podbój amerykańskiego Dzikiego Zachodu. W niniejszym tekście podałem przykład różnej oceny skali kolonializmu Fieldhouse'a, Hoffmana i Fishera. W przypadku wielu obszarów nie jest więc możliwe dokładne obliczenie powierzchni skolonizowanej. Dochodzą do tego nieostre, rozmyte granice, często zaznaczone przez autorów atlasów historycznych. Potrzebna jest zatem dalsza praca kwerendalna, która uszczegółowi te dane i ewentualnie doda lub zmieni punkty czasowe analizy. Będę wdzięczny za wszelkie sugestie, informacje krytyczne i propozycje zmian.

[https://en.wikipedia.org/wiki/First\\_wave\\_of\\_European\\_colonization](https://en.wikipedia.org/wiki/First_wave_of_European_colonization)

[https://en.wikipedia.org/wiki/History\\_of\\_colonialism](https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_colonialism)

<https://www.vox.com/2014/6/24/5835320/map-in-the-whole-world-only-these-five-countries-escaped-european>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Colonialism>

[https://commons.wikimedia.org/wiki/Atlas\\_of\\_colonialism](https://commons.wikimedia.org/wiki/Atlas_of_colonialism)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Colonialism#Russian\\_colonies\\_and\\_protectorates](https://en.wikipedia.org/wiki/Colonialism#Russian_colonies_and_protectorates)



[https://en.wikipedia.org/wiki/Analysis\\_of\\_Western\\_European\\_colonialism\\_and\\_colonization](https://en.wikipedia.org/wiki/Analysis_of_Western_European_colonialism_and_colonization)  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Territorial\\_evolution\\_of\\_North\\_America\\_since\\_1763](https://en.wikipedia.org/wiki/Territorial_evolution_of_North_America_since_1763)  
[https://en.wikipedia.org/wiki/French\\_colonization\\_of\\_the\\_Americas](https://en.wikipedia.org/wiki/French_colonization_of_the_Americas)  
[https://en.wikipedia.org/wiki/History\\_of\\_the\\_United\\_States](https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_United_States)  
<https://storymaps.arcgis.com/stories/7e01a9df5bf3418b9d24ba1138bce126>  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Territorial\\_evolution\\_of\\_the\\_British\\_Empire](https://en.wikipedia.org/wiki/Territorial_evolution_of_the_British_Empire)  
<https://www.britannica.com/topic/Western-colonialism/Mercantilism>  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Portuguese\\_Empire](https://en.wikipedia.org/wiki/Portuguese_Empire)  
<https://contentdm.lib.byu.edu/digital/collection/Civilization/id/660/>  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Territorial\\_evolution\\_of\\_Russia](https://en.wikipedia.org/wiki/Territorial_evolution_of_Russia)  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Expansion\\_of\\_Russia\\_\(1500%E2%80%931800\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Expansion_of_Russia_(1500%E2%80%931800))  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Dutch\\_Empire](https://en.wikipedia.org/wiki/Dutch_Empire)  
<https://www.vox.com/2014/6/24/5835320/map-in-the-whole-world-only-these-five-countries-escaped-european>  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Prussian\\_Partition](https://en.wikipedia.org/wiki/Prussian_Partition)

Wikipedia articles on the nations which were in the past colonized or colonial

Abernathy David B., *The Dynamics of Global Dominance. European Overseas Empires 1415-1980*, Yale Univ. Press, 2000, pp. 409-416

Fieldhouse D.K., *Economics and Empire 1830-1914*, Cornell Univ. Press, 1973, pp. 3, 490

Fisher Max, *Map: European colonialism conquered every country in the world but these five.*

<https://www.vox.com/2014/6/24/5835320/map-in-the-whole-world-only-these-five-countries-escaped-european>

Hansen V., Curtis K.R., *Voyages in World History, Vol II, Since 1500*, Wadsworth 2010, pp. 46-47

Hoffman Philip T., *Why Did Europe Conquer the World*, p. 2-4. If requested, the author can send his own calculations on the European colonial possessions ([pth@hss.caltech.edu](mailto:pth@hss.caltech.edu))

James L., *The Rise and Fall of the British Empire*, St. Martin's Press, 1997, map: *Eighteen-Century India*, p. 125

Kulke H., Rothermund D., *A History of India*, Routledge 2004, pp. 256

Lieven Dominic, *The Cambridge History of Russia. Imperial Russia 1689-1917, Vol. 2* Cambridge University Press 2006, pp. XXIV – XXVIII

MacDonald Ch.J. (ed), *Historical Atlas of the World*, Rand McNelly 2001, pp. 41-47, 54-67, 74-77, 80-81

O'Brien Patrick, *Philip's atlas of world history (concise edition)*, 2005, esp. pp. 148-152

Perrie Maureen, *The Cambridge History of Russia. From Early Russia to 1689, Vol. 1*, Cambridge University Press, 2006, pp. 214, 271, 526

US Census Bureau, *Bicentennial Edition: Historical Statistics of the United States, Colonial Times to 1970*, p. 8, US. Bureau of the Census, 1975

Ziltener P. et al., *Measuring the Impacts of Colonialism: A New Data Set for the Countries of Africa and Asia*, *Journal of World-Systems Research*, Vol. 23, Issue 1, March 2017, pp. 157-162, 178-181

**Pełne tabele zmian terytorialnych imperiów kolonialnych w okresie 1492-1914**

Jacek Kwasniewski  
<https://jacek.kwasniewski.org.pl>  
 working version

	land surface in millions sq.km.	1492						1550					
		Spain	Portugal	Russia	Ottomans	total area controlled	% of continent	Spain	Portugal	Russia	Ottomans	total area controlled	% of continent
South America	17,8							4,449	0,42			4,869	27,4%
Central America (incl. Mexico)	2,729							1,84				1,84	67,4%
North America (incl. Greenland)	21,8											0	0,0%
Africa (incl. Madagascar)	30,3	0,0074	0,00402			0,01142	0,04%	0,0075	0,358		1,544	1,9095	6,3%
Asia (incl. Pacific archipelagos)	44,4				0,451	0,451	1,02%	0,13	0,055		2,909	3,094	7,0%
Australia and Oceania	7,96												
Greenland (part of N. America)	2,176												
Iceland (part of Europe)	0,103												
Europe (incl. Iceland) /core areas/	10,5	0,622	0,0943	2,5	0,988	4,2043	40,04%	0,75	0,097	2,4	0,5	3,747	35,7%
TOTAL world surface w/o Antarctica	135,489	0,6294	0,09832	2,5	1,439	4,66672		7,1765	0,93	2,4	4,953	15,4595	

to see print version, click File > Print

	1492		1550	
1492, all acquisitions + core areas, mil. of sq. km.	4,66672		1550, all acquisitions + core areas, mil. of sq. km.	15,4595
% of total world surface	3,4%		% of total world surface	11,4%
1492, all w/o Russia and Turkey, mil. of sq. km.	0,72772		1550, all w/o Russia and Turkey, mil. of sq. km.	8,1065
% of total world surface	0,54%		% of total world surface	6,0%
1492, all w/o Russia, Turkey, core areas, m.sq.km.	0,01142		1550, all w/o Russia, Turkey, core areas, m.sq.km.	7,2595
% of total world surface	0,0084%		% of total world surface	5,4%

numbers on the white background are inputs to the model. They may be changed and corrected. Discussion on them is welcome

numbers on the colored background are the results of calculations with the use of inputs. Please do not overwrite these cells

Lands Controlled by European Countries, Russia, Turkey, USA, 1492-1914, in millions sq. km. Core areas - from before colonial expansion

Lands Controlled by European Countries, Russia, Turkey, USA, 1492-1914, in millions sq. km. Core areas - from before colonial expansion

Jacek Kwasniewski  
<https://jacek.kwasniewski.org.pl>  
 working version

	land surface in millions sq.km.	1600					total area controlled	% of continent
		Spain	Portugal	Russia	Ottomans			
South America	17,8	5,331	0,652			5,983	33,6%	
Central America (incl. Mexico)	2,729	2,121				2,121		
North America (incl. Greenland)	21,8	0,326				0,326	1,5%	
Africa (incl. Madagascar)	30,3	0,0075	0,358		1,544	1,9095	6,3%	
Asia (incl. Pacific archipelagos)	44,4	0,13	0,055	2	2,909	5,094	11,5%	
Australia and Oceania	7,96							
Greenland (part of N. America)	2,176							
Iceland (part of Europe)	0,103							
Europe (incl. Iceland) /core areas/	10,5	0,75	0,097	4,5	0,514	5,861	55,8%	
TOTAL world surface w/o Antarctica	<b>135,489</b>	<b>8,6655</b>	<b>1,162</b>	<b>6,5</b>	<b>4,967</b>	<b>21,295</b>		

to see print version, click File > Print

1600	
1600, all acquisitions + core areas, m.sq.km.	21,2945
% of total world surface	15,7%
1600, all w/o Russia and Turkey, m.sq.km.	9,8275
% of total world surface	7,3%
1600, all w/o Russia, Turkey, core areas, m.sq.km	8,9805
% of total world surface	6,6%

numbers on the white background are inputs to the model. They may be changed and corrected. Discussion on them is welcome

numbers on the colored background are the results of calculations with the use of inputs. Please do not overwrite these cells

Lands Controlled by European Countries, Russia, Turkey, USA, 1492-1914, in millions sq. km. Core areas - from before colonial expansion

Jacek Kwasniewski  
<https://jacek.kwasniewski.org.pl>  
 working version

	land surface in millions sq.km.	1754								
		Spain	Portugal	Russia	Ottomans	France	Holland	British	total area controlled	% of continent
South America	17,8	8,942	6,594			0,0865	0,341		15,9635	89,7%
Central America (incl. Mexico)	2,729	2,572				0,06		0,289	2,921	107,0%
North America (incl. Greenland)	21,8	0,774				4,578		1,362	6,714	30,8%
Africa (incl. Madagascar)	30,3	0,142	0,818		1,717	0,378	0,026	0,439	3,52	11,6%
Asia (incl. Pacific archipelagos)	44,4	0,3	0,055	11,5	2,27	0,133	0,316	0,538	15,112	34,0%
Australia and Oceania	7,96									
Greenland (part of N. America)	2,176									
Iceland (part of Europe)	0,103									
Europe (incl. Iceland) /core areas/	10,5	0,51	0,097	4,5	0,73	0,644	0,042	0,315	6,838	65,1%
TOTAL world surface w/o Antarctica	<b>135,489</b>	<b>13,24</b>	<b>7,564</b>	<b>16</b>	<b>4,717</b>	<b>5,8795</b>	<b>0,725</b>	<b>2,943</b>	<b>51,0685</b>	

to see print version, click File > Print

1754		
1754, all acquisitions + core areas, m.sq.km	51,0685	37,7% of total world surface
1754, all all w/o Russia and Turkey	30,3515	22,4% of total world surface
1754, all w/o Russia, Turkey, core areas	28,7435	21,2% of total world surface

numbers on the white background are inputs to the model. They may be changed and corrected. Discussion on them is welcome

numbers on the colored background are the results of calculations with the use of inputs. Please do not overwrite these cells

Lands Controlled by European Countries, Russia, Turkey, USA, 1492-1914, in millions sq. km. Core areas - from before colonial expansion

Jacek Kwasniewski  
<https://jacek.kwasniewski.org.pl>  
 working version

	land surface in millions sq.km.	1825									
		Spain	Portugal	Russia	Ottomans	France	Holland	British	USA	total area controlled	% of continent
South America	17,8					0,087	0,164	0,243		0,494	2,8%
Central America (incl. Mexico)	2,729	0,111						0,058		0,169	6,2%
North America (incl. Greenland)	21,8							2,953	4,72	7,673	35,2%
Africa (incl. Madagascar)	30,3	0,3525	0,818		2,659	0,749	0,018	1,147		5,7435	19,0%
Asia (incl. Pacific archipelagos)	44,4	0,3	0,015	13	2,613	0,05	0,446	2,14		18,564	41,8%
Australia and Oceania	7,96							2,574		2,574	32,3%
Greenland (part of N. America)	2,176										
Iceland (part of Europe)	0,103										
Europe (incl. Iceland) /core areas/	10,5	0,51	0,097	5	0,514	0,61	0,042	0,315		7,088	67,5%
TOTAL world surface w/o Antarctica	135,489	1,2735	0,93	18	5,786	1,496	0,67	9,430	4,72	42,3055	

to see print version, click File > Print

1825		
1825, all acquisitions + core areas, mil. sq. km.	42,3055	31,2% of total world surface
1825, all w/o Russia and Turkey, m. sq.km	18,5195	13,7% of total world surface
1825, all w/o Russia, Turkey, core areas	16,9455	12,5% of total world surface

numbers on the white background are inputs to the model. They may be changed and corrected. Discussion on them is welcome

numbers on the colored background are the results of calculations with the use of inputs. Please do not overwrite these cells

Lands Controlled by European Countries, Russia, Turkey, USA, 1492-1914, in millions sq. km.  
 Core areas - from before colonial expansion



Jacek Kwasniewski  
<https://jacek.kwasniewski.org.pl>  
 working version

	land surface in millions sq.km.	1885											total area controlled	% of continent
		Spain	Portugal	Russia	Ottomans	France	Holland	British	USA	Italy	Germany	Belgium		
South America	17,8		0,164			0,087	0,164	0,248					0,663	3,7%
Central America (incl. Mexico)	2,729	0,202						0,058					0,26	9,5%
North America (incl. Greenland)	21,8							7,813	9,551				17,364	79,7%
Africa (incl. Madagascar)	30,3	0,36	0,957		0,788	1,76	0,018	0,8		0,034	0,353	0,111	5,181	17,1%
Asia (incl. Pacific archipelagos)	44,4	0,3	0,015	14	1,953	0,81	1,319	5,061			0,1224		23,5804	53,1%
Australia and Oceania	7,96							5,47					5,47	68,7%
Greenland (part of N. America)	2,176													
Iceland (part of Europe)	0,103													
Europe (incl. Iceland) /core areas/	10,5	0,51	0,0943	5	0,233	0,7	0,042	0,324		0,29	0,655	0,031	7,8793	75,0%
TOTAL world surface w/o Antarctica	135,489	1,372	1,2303	19	2,974	3,357	1,543	19,774	9,551	0,324	1,1304	0,142	60,3977	

to see print version, click File > Print

**1885**

1885, all acquisitions + core areas, mil. sq. km.                      60,3977                      44,6% of total world surface

1885, all w/o Russia and Turkey, millions of sq. km                      38,4237                      28,4% of total world surface

1885, all w/o Russia, Turkey, core areas, mil. sq. km                      35,7774                      26,4% of total world surface

numbers on the white background are inputs to the model. They may be changed and corrected. Discussion on them is welcome

numbers on the colored background are the results of calculations with the use of inputs. Please do not overwrite these cells

Lands Controlled by European Countries, Russia, Turkey, 1492-1914, in millions sq. km. Core areas - from before colonial expansion

Jacek Kwasniewski  
<https://jacek.kwasniewski.org.pl>  
 working version

	land surface in millions sq.km.	1914												area controlled	% of continent
		Spain	Portugal	Russia	Ottomans	France	Holland	British	USA	Italy	Germany	Belgium	Denmark		
South America	17,8					0,087	0,164	0,306						0,557	3,1%
Central America (incl. Mexico)	2,729							0,058	0,009					0,067	2,5%
North America (incl. Greenland)	21,8							9,985	9,551			2,269		21,805	100,0%
Africa (incl. Madagascar)	30,3	0,312	2,0822			9,593		9,467		1,543	2,302	2,399		27,6982	91,4%
Asia (incl. Pacific archipelagos)	44,4			16,5	1,953	0,756	1,87	6,386	0,328		0,2202			28,0132	63,1%
Australia and Oceania	7,96							7,96						7,96	100,0%
Greenland (part of N. America)	2,176											Denmark			
Iceland (part of Europe)	0,103											Denmark			
Europe (incl. Iceland) /core areas/	10,5	0,51	0,097	6	0,035	0,7	0,042	0,326		0,31	0,728	0,031	0,0431	8,8221	84,0%
TOTAL world surface w/o Antarctica	135,489	0,822	2,1792	22,5	1,988	11,136	2,076	34,488	9,888	1,853	3,2502	2,43	2,3121	94,9225	

to see print version, click File > Print

1914

1914 all acquisitions + core areas, mil. sq. km	94,923	70,1% of total world surface
1914, all w/o Russia and Turkey, mil. sq. km	72,423	53,5% of total world surface
1914, all w/o Russia, Turkey, core areas, mil. sq. km	69,635	51,4% of total world surface

numbers on the white background are inputs to the model. They may be changed and corrected. Discussion on them is welcome

numbers on the colored background are the results of calculations with the use of inputs. Please do not overwrite these cells

Lands Controlled by European Countries, Russia, Turkey, 1492-1914, in millions sq. km. Core areas - from before colonial expansion